ÖSTERSUNDS KOMMUN
STAAREN TJÏELTE

Riktlinje för styrning av kommunens bolag

Beslutad av:	Kommunfullmäktige, 2025-04-16, § 68
Diarienummer:	Dnr KS-00718-2024
Dokumenttyp:	Riktlinje-Politiskt beslutad
Dokument-ID:	RIKPOL – 03765
Version:	3
Kontaktperson:	Therese Norrbelius
Berörd verksamhet:	Kommunledningsförvaltningen
Giltig från:	2025-04-23
Giltig till:	2027-04-30
Antal sidor:	16

ÖSTERSUND

ÖSTERSUNDS KOMMUN
STAAREN TJÏELTE

Innehåll

Riktlinje för styrning av kommunens bolag 1

Innehåll 2

1. Inledning 4

1.1. Syfte 4

1.2. Avgränsningar 4

1.3. Definitioner 4

2. Om kommunala bolag 5

2.1. Verksamhet som bedrivs i bolagsform ska falla inom den kommunala kompetensen 5

2.1.1. Bolagens verksamhet får inte medföra nackdelar för kommunen som helhet 5

2.1.2. I delägda bolag ska kommunens villkor gälla i den omfattning som är rimlig 6

2.2. Kommunfullmäktiges vision och mål ska vara vägledande för bolagens verksamhet 7

2.3. Kommunfullmäktige ska få ta ställning innan beslut tas i frågor av principiell beskaffenhet eller av större vikt 7

3. Styrning av bolagen 8

3.1. Bolagen styrs av de direktiv som utfärdas av ägaren 8

3.1.1. Bolagens upplåning ska ske via internbanken 8

3.1.2. Bolagen ska vid behov ställa resurser till förfogande inom områdena krisberedskap och civilt försvar 8

3.1.3. Bolagen omfattas av reglerna om konkurrensbegränsande offentlig säljverksamhet 9

3.1.4. Bolagen ska uppträda etiskt och ha en policy för aktiv hantering av förtroendeskadliga ageranden 9

3.1.5. Bolagen omfattas av kommunens riktlinje för hantering av arkiv och ska hålla sina handlingar ordnade 9

3.1.6. Bolagens sponsring ska främja jämställdhet och utgå från ett jämlikhetsperspektiv 10

3.2. Kommunfullmäktiges valberedning föreslår bolagens styrelseledamöter 10

3.2.1. Kommunfullmäktige beslutar om riktlinjer för ersättning till bolagens förtroendevalda 10

3.3. Rekrytering av verkställande direktörer i bolagen ska ske i samråd 11

3.3.1. Bolagen ska upprätta och fastställa styrande dokument för sitt och verkställande direktörens arbete 11

3.4. Bolagen ska lämna de ekonomiska uppgifter som kommunen begär 11

3.4.1. Bolagen ska årligen lämna in en budget 11

3.4.2. Bolagens resultat ska disponeras så att ekonomiska mål kan uppfyllas 12

3.4.3. Bolagen ska bidra till koncernens skatteoptimering 12

3.4.4. Koncernen ska upprätta sammanställd redovisning 12

ÖSTERSUNDS KOMMUN
STAAREN TJÄLTE

4. Uppföljning av bolagen 12

4.1. Bolagen ska löpande hålla ägaren informerad om sin verksamhet 12

4.2. Bolagen ska se till att den interna kontrollen är tillräcklig 13

4.3. Ägardialog ska genomföras minst en gång årligen 13

4.4. Bolagen ska rapportera sina delårsbokslut till ägaren 14

4.5. Bolagen ska årligen upprätta en bolagsstyrningsrapport 14

4.6. Bolagen ska förhålla sig hållbarhetskraven som ställs i EU-direktiv 14

4.7. Bolagens årsredovisning ska inlämnas i god tid före bolagsstämman 15

4.8. Kommunens utsedda ombud företräder ägaren vid bolagens stämmor 15

5. Relaterade dokument 16

ÖSTERSUNDS KOMMUN
STAAREN TJÄLTE

1. Inledning

Inom Östersunds kommun råder helhetssyn vid all verksamhets utförande. Det ska inte vara någon skillnad på om verksamheten bedrivs inom förvaltning eller i bolagsform. Avgörande för val av driftsform ska styras av effektivitet och värderingar som kommunfullmäktige fastställer.

Denna riktlinje förutsätter en positiv och öppen organisationskultur både inom den politiska och den administrativa nivån i kommunkoncernen samt ett aktivt styrelsearbete med en ömsesidig dialog.

Riktlinjen utgår från Sveriges Kommuner och Regioners *Principer för styrning, Kommun- och regionägda bolag* från år 2020.

Östersunds kommun benämns fortsättningsvis i denna riktlinje ”kommunen”.

1.1. Syfte

Syftet med denna riktlinje är att klargöra kommunens ställningstaganden för styrning och uppföljning av kommunens hel- och delägda bolag.

1.2. Avgränsningar

Denna riktlinje omfattar inte:

- ekonomiska föreningar
- bostadsrättsföreningar
- förbund
- stiftelser

För denna typ av engagemang finns särskilda riktlinjer.

1.3. Definitioner

Bolagskoncern - Ett moderbolag med bestämmande inflytande, direkt eller indirekt, över dotterbolag utgör med sina dotterbolag tillsammans en bolagskoncern.

Bolagsstyrningsrapport - Rapport som upprättas av respektive bolagsstyrelse med beskrivning och underlag för ägarna hur bolaget bedriver sin verksamhet och uppfyller bolagets ändamål.

Hållbarhetsrapport - Upprättas årligen av bolag som uppfyller två eller tre av villkoren i Årsredovisningslagen. Utformas som en del av förvaltningsberättelsen eller som en separat bilaga och ska ge läsaren förståelse för verksamhetens konsekvenser på följande områden; miljö, sociala förhållanden, personal, respekt för mänskliga rättigheter och motverkande av korruption.

ÖSTERSUNDS KOMMUN
STAAREN TJÄLTE

Kommunal angelägenhet - En kommunal angelägenhet är något som är av allmänintresse och har en anknytning till kommunens område eller kommunens medlemmar. Kravet på allmänt intresse balanseras av de grundläggande kommunalrättsliga principerna i kommunallagen.

Kommunkoncern - Den kommunala koncernen består av kommunen samt bolag och kommunalförbund där kommunen äger minst 20 procent. I en kommunkoncern ingår också bolag som har särskild betydelse för verksamhet och ekonomi (där omsättningen utgör minst fem procent av skatteintäkter och generella statsbidrag. Om företaget bedriver en verksamhet som är en kommunal angelägenhet är gränsen för omsättning två procent.)[1]

Ägardialog - Möte mellan ägare och representanter från bolagets styrelse och ledning.

Ägardirektiv – De bolagsstyrningsdokument som ägaren uppdrar ett bolag att följa.

Ägarsamråd - Möte där ägarna av ett bolag träffas för att till exempel diskutera ägardirektiv med mera.

2. Om kommunala bolag

2.1. Verksamhet som bedrivs i bolagsform ska falla inom den kommunala kompetensen

Den kommunala kompetensen anger den yttre ramen för kommunens handlingsfrihet. En grundläggande förutsättning för att kommuner ska kunna lämna över verksamhet till kommunägda bolag är att den verksamhet som bedrivs i är en kommunal angelägenhet. En kommunal angelägenhet är något som är av allmänintresse och har en anknytning till kommunens område eller kommunens medlemmar. Kravet på allmänt intresse balanseras av de grundläggande kommunalrättsliga principerna i kommunallagen. De kommunala bolagen behöver ta hänsyn till både kommunallagen och aktiebolagslagen samt eventuella speciallagstiftningar.

2.1.1. Bolagens verksamhet får inte medföra nackdelar för kommunen som helhet

Verksamheten inom kommunens totala organisation ska tillgodose behoven hos olika intressenter med beaktande av att också helheten främjas. Samordning ska ske där vinst kan uppstå för kommunkoncernen som helhet och alla former av suboptimeringar ska undvikas. Bolagen kan därför inte tillåtas att optimera effektiviteten i sin verksamhet om detta medför nackdelar för organisationen i dess

[1] Rådet för kommunal redovisning - rekommendation R16 Sammanställda räkenskaper, november 2018

helhet som överväger fördelarna för bolaget. Det åvilar kommunens organisationer och de kommunala bolagen att i samråd söka lösningar som tillgodoser båda dessa intressen.

Kommunens strävan är att bolag som kommunen äger till 50 % eller mer ska ingå i bolagskoncernen. Syftet är bland annat att kunna nyttja skattelagstiftningens regler om koncernbidrag där ägandet är mer än 90 % men även för att bolagens verksamhet ska samordnas och utvecklas på ett positivt sätt.

Moderbolagets styrelse utövar på uppdrag av kommunfullmäktige ägarrollen över bolagen som ingår i koncernen.

Kommunen ska ha vägledande instruktioner till stöd vid förändringar av bolagsstrukturen (nybildande, köp av lagerbolag, likvidation eller fusion av aktiebolag).

2.1.2. I delägda bolag ska kommunens villkor gälla i den omfattning som är rimlig

För bolag, där kommunen inte förfogar över majoritetsinflytande, ska samma villkor gälla för delägda som för de helägda bolagen i en omfattning som är rimlig med hänsyn till andelsförhållandena, verksamhetens art och omständigheterna i övrigt. I bolag där kommunen har en andel som överstiger 50 % ägarandel ska samma villkor gälla för bolaget som för de helägda kommunala bolagen om det inte finns särskilda skäl till annat.

I delägda bolag ska aktieägaravtal tecknas och ägarsamråd hållas. I aktieägaravtalet regleras delägarnas inbördes förhållanden samt reglerar viktiga områden för den kommunala prägeln.

Aktieägaravtalet ska omfatta minst följande områden:

- Hur bolaget och verksamheten ska bedrivas.
- Vem som har rätt att utse representanter till styrelsen.
- Vem som har rätt att utse lekmannarevisorer till bolaget.
- Vad som ska gälla om en aktieägare vill sälja eller överlåta sina aktier.
- Hur behov av kapital i bolaget ska hanteras.
- Rapporteringsrutiner till exempel vid frågor av principiell beskaffenhet eller av större vikt eller vid upptagande av lån.
- Rutiner för ägarsamråd.

För att ge förutsättningar till en ägarstyrning där samtliga ägares intressen tillvaratas ska ägarsamråd hållas i delägda bolag. Vid ägarsamråden förs en dialog mellan ägarna om revidering av ägardirektiv och andra väsentliga och aktuella frågor. I de bolag där kommunen är majoritetsägare ansvarar kommunstyrelsens ordförande för att ägarsamråd hålls minst en gång per år. För bolag som ingår i koncernen är moderbolagets ordförande sammankallande. Kommunens företrädare vid ägarsamråden är kommunstyrelsens ordförande eller den som kommunstyrelsens ordförande utser.

ÖSTERSUNDS KOMMUN
STAAREN TJÄLTE

2.2. Kommunfullmäktiges vision och mål ska vara vägledande för bolagens verksamhet

Bolagets ändamål och föremål ska syfta till att bidra till att uppnå kommunfullmäktiges övergripande mål. I den årliga kartläggningen av nuläge och omvärld som genomförs inför att kommunens budget och målsättning tas fram ska bolagen vara delaktiga och inkomma med den input som kommunen önskar.

Kommunen målsättning och de konkreta uppdrag fullmäktige vill lämna till bolagen ska formuleras i ägardirektiv. Ägardirektiv ska omfatta verksamhetens syfte och mål samt krav och förväntningar på bolaget i form av ekonomiska mål och uppdrag som ska genomföras och återredovisas.

De kommunala bolagen ska ha en god ekonomisk hushållning i sina verksamheter. Det innebär att de ska förvalta sin ekonomi på ett sådant sätt att en betryggande säkerhet och en långsiktig ekonomisk hållbarhet uppnås samt utforma sin verksamhet på ett ändamålsenligt sätt och uppnå en hög effektivitet.

2.3. Kommunfullmäktige ska få ta ställning innan beslut tas i frågor av principiell beskaffenhet eller av större vikt

För att säkra kommunens kontroll gäller följande:

- Bolagen ska i ett så tidigt skede som möjligt informera moderbolaget om viktigare händelser och risker som kan komma att påverka bolagets anseende, ekonomi eller utveckling.
- Moderbolagets styrelse avgör om frågan är av sådan karaktär att kommunfullmäktige ska ges möjlighet att ta ställning i frågan.
- Om moderbolaget bedömer att frågan ska behandlas av kommunstyrelsen och/eller kommunfullmäktige ska kommunen i god tid få möjlighet att bereda ärendet till kommunstyrelsen.
- Om kommunstyrelsen bedömer att frågan är av sådan beskaffenhet att avgörandet inte ankommer på kommunfullmäktige ska kommunstyrelsen tillse att beslut inte fattas utan att kommunens ägarintressen har tillvaratagits.

Alla investeringsbeslut som medför en ökad nyupplåning är att betrakta som frågor av större ekonomisk vikt. Investeringar inklusive köp av bolag och fastigheter, förvärv av aktier med mera till ett belopp överstigande 100 miljoner kronor ska alltid vara föremål för moderbolagets ställningstagande. Eventuella ytterligare riktlinjer för beslut om investeringar fastställs i respektive bolags ägardirektiv.

Ärenden av principiell beskaffenhet såsom till exempel investeringar, förvärv av aktier eller avveckling av verksamhet som medför en ökad riskbild eller förändrat uppdrag för bolaget ska alltid vara föremål för förankring i moderbolaget oavsett

ÖSTERSUNDS KOMMUN
STAAREN TJÄLTE

belopp. Vid utökning av verksamhet ska en grundläggande förutsättning vara att det finns en koppling till det kommunala ändamålet och de kommunala befogenheterna

En öppen och löpande dialog med moderbolaget är en viktig förutsättning för en säker och smidig hantering av ärenden som kan vara av stor vikt eller principiell beskaffenhet.

3. Styrning av bolagen

3.1. Bolagen styrs av de direktiv som utfärdas av ägaren

Ägardirektiv och övriga styrande dokument beslutas av kommunfullmäktige och förmedlas via moderbolaget. Kommunfullmäktiges beslutade direktiv ska antas av bolagsstämma. Ett kommunfullmäktigebeslut om nytt eller ändrat styrdokument ska dock efter delgivning direkt anses vara bindande för företagen.

Ägardirektiv till dotterbolagen i koncernen bereds av moderbolaget vilket innebär en beslutskedja från moderbolaget via kommunstyrelsen med förslag till kommunfullmäktige.

Dotterbolag i koncernen med dotterdotterbolag utformar och beslutar om ägardirektiv för döttrarna utifrån ram för respektive moderbolags ägardirektiv inklusive företagsanpassade punkter (syfte och ekonomiska mål). Kommunens fastställda ägardirektiv för dotterbolag gäller som övergripande ram även för dotterdöttrar.

3.1.1. Bolagens upplåning ska ske via internbanken

Bolagen ska följa kommunens finanspolicy och finansiella riktlinjer. Finanspolicyn utgör ett övergripande ramverk för kommunkoncernens finansverksamhet och kompletteras av riktlinjerna som fastställer vilka ställningstaganden som gäller avseende kapital- och skuldförvaltning samt riskhantering.

All extern kreditanskaffning ska samordnas, vilket innebär att kommunens internbank står för all kreditanskaffning till samtliga bolag i koncernen, och sker inom den totala ram för externa lån som fastställs av kommunfullmäktige.

3.1.2. Bolagen ska vid behov ställa resurser till förfogande inom områdena krisberedskap och civilt försvar

Vid behov ska bolagen delta i kommunövergripande staber för hantering av pågående händelse. Särskilda behov kopplat till förmåga och krigsorganisation vid kommunerna ska ske enligt särskilda överenskommelser med respektive bolags verkställande direktör.

ÖSTERSUNDS KOMMUN
STAAREN TJÄLTE

3.1.3. Bolagen omfattas av reglerna om konkurrensbegränsande offentlig säljverksamhet

I de bolag där kommunen har ett dominerande inflytande gäller konkurrenslagens regler om konkurrensbegränsande offentlig säljverksamhet. Offentliga aktörer som är aktiva på marknaden kan förbjudas att sälja varor och tjänster på ett sätt som begränsar konkurrensen. De kan också förbjudas att helt driva en viss säljverksamhet om den begränsar konkurrensen.

3.1.4. Bolagen ska uppträda etiskt och ha en policy för aktiv hantering av förtroendeskadliga ageranden

Bolagens styrelse ska tillse att erforderliga riktlinjer fastställts för bolagets uppträdande i etiskt hänseende gentemot anställda, kunder, leverantörer och det omgivande samhället i övrigt. Förtroendevalda och anställda i bolagskoncernen ansvarar för att i alla sammanhang i sitt arbete uppträda på ett hederligt och opartiskt sätt. Bolagen ska ha regler för förtroendeskadliga agerande. I avsaknad av interna regler gäller kommunens policy och riktlinje för farliga förmåner.

Bolagens styrelser ska diskutera hur uttalanden till allmänhet och massmedia skall göras i bolagets namn samt informera moderbolaget löpande om frågor som kan vara av allmänintresse.

Offentliga arbetsgivare är skyldiga att ha en visselblåsarfunktion i organisationen. Bolag med fler än 50 anställda ska ha interna rapporteringskanaler för visselblåsning. För bolag med färre anställda får kommunens visselblåsarfunktion användas.

3.1.5. Bolagen omfattas av kommunens riktlinje för hantering av arkiv och ska hålla sina handlingar ordnade

Kommunstyrelsen är arkivmyndighet för de kommunala bolagen där kommunen har rättsligt bestämmande inflytande. Med rättsligt bestämmande inflytande menas bland annat att en kommun eller region äger eller på annat sätt förfogar över majoriteten av rösterna i den juridiska personen och därmed kan styra den. Riktlinjen för hantering av arkiv tydliggör arkivlagen och arkivförordningen samt vad som gäller arkivvård för de bolag som kommunen har arkivansvar för enligt särskild överenskommelse. Bolagen ska utse vem som får fatta eventuellt avslagsbeslut när handlingar begärts ut.

Bolag där kommuner anses utöva ett rättsligt bestämmande inflytande omfattas av offentlighetsprincipen vilket innebär att allmänna handlingar som inte omfattas av sekretess måste lämnas ut. Föreligger på grund av lagstadgad sekretess hinder mot att överlämna viss uppgift till ägarna får uppgiften uteslutas. Bolaget ska då uppge att strykning/utelämnande skett.

ÖSTERSUNDS KOMMUN
STAAREN TJÄLTE

För delägda bolag som inte omfattas av offentlighetsprincipen ska fullmäktige verka för att allmänheten ska ha rätt att ta del av handlingar hos bolaget. De kommunala kraven ska där tillämpas i en omfattning som är rimlig med hänsyn till ägarförhållandena, verksamhetens art och omständigheterna i övrigt. För bolag som ägs helt av flera olika kommuner/regioner gäller dock kraven fullt ut.

3.1.6. Bolagens sponsring ska främja jämställdhet och utgå från ett jämlikhetsperspektiv

Kommunens riktlinje för sponsring ska vara vägledande för bolagen. I avsaknad av egen policy kan kommunens riktlinje för sponsring användas.

3.2. Kommunfullmäktiges valberedning föreslår bolagens styrelseledamöter

Kommunfullmäktige utser en valberedning som lämnar förslag på förtroendevalda till de uppdrag som ska utses av kommunfullmäktige. Val av styrelseledamöter i bolagen sker i enlighet med kommunallagen, bolagsordning och övriga överenskommelser som till exempel aktieägaravtal mellan flera ägare. Även i indirekt helägda bolag ska styrelseledamöterna ska utses av kommunfullmäktige.

Det är ägarens ansvar att tillsätta en styrelse med förutsättningar att rätt tillvarataga bolagets och ägarens intressen samt att ge styrelsen mandat att aktivt verka inom aktiebolagslagen och givna ramar. Vid sidan av demokratisk förankring och erfarenheter från förtroendeuppdrag kan branschkunskap och affärskompetens också vägas in varför nomineringar även kan ske på annan grund än partipolitisk. Även ej politiskt tillsatta ledamöter väljs av kommunfullmäktige.

Valberedningen ska även lämna förslag på val av de ombud som ska representera ägaren vid bolagsstämma vilka ska utses av kommunfullmäktige.

Ordinarie val till styrelserna sker varje mandatperiod. Mot bakgrund av att det i hög grad råder personunion mellan finans- och fastighetsutskottet och moderbolagets styrelse ska organens mandatperioder och möten samordnas i den utsträckning som är möjlig.

Tillträde för styrelserna i dotter- och dotterdotterbolag sker i samband med ordinarie bolagsstämma, vilken normalt hålls i maj. Även lekmannarevisorerna tillträder i samband med årsstämman.

3.2.1. Kommunfullmäktige beslutar om riktlinjer för ersättning till bolagens förtroendevalda

De kommunala bolagen i koncernen ska följa kommunens arvodesbestämmelser och ska därför vid bolagsstämma anta bestämmelserna. För externa ledamöter utgår särskilt arvode enligt beslut i moderbolaget. För arbetstagarrepresentanter med styrelseuppdrag utgår inget arvode. Eventuella undantag ska framgå av bolagets

ÖSTERSUNDS KOMMUN
STAAREN TJÄLTE

ägardirektiv. För moderbolaget handlägger kommunens kansli och lönekontor arvoden. Dotterbolagen ansvarar själva för hantering och utbetalning av arvoden.

Bolagsstämma för delägda bolag där kommunen inte är majoritetsägare kan fatta beslut om att tillämpa kommunens bestämmelser eller annan kommuns bestämmelser om ersättning.

3.3. Rekrytering av verkställande direktörer i bolagen ska ske i samråd

Respektive bolagsstyrelse ansvarar för rekrytering och tillsättning av verkställande direktör.

Moderbolagets styrelse utser efter samråd med kommunstyrelsens presidium verkställande direktör i moderbolaget, tillika koncernchef. Anställningsavtal ska upprättas i samråd med kommunens HR-avdelning.

Respektive bolagsstyrelse utser, efter samråd med moderbolagets presidium, verkställande direktör i respektive dotterbolag. Vid samrådet ska frågor avseende verkställande direktörens lön och andra villkor behandlas.

Respektive bolagsstyrelse kan, efter samråd med moderbolagets styrelse, avsätta sin verkställande direktör.

Kommundirektören ansvarar för att bistå med stöd och samordning i processen.

3.3.1. Bolagen ska upprätta och fastställa styrande dokument för sitt och verkställande direktörens arbete

Bolagens styrelse ska upprätta en arbetsordning för sitt arbete och i en VD-instruktion ange arbets- och ansvarsfördelning mellan styrelsen och den verkställande direktören. Instruktionerna ska vara så tydliga, utförliga och konkreta att de kan tjäna som styrdokument för styrelsens arbete.

3.4. Bolagen ska lämna de ekonomiska uppgifter som kommunen begär

3.4.1. Bolagen ska årligen lämna in en budget

Dotterbolagen ska senast den 1 november lämna in en budget och affärsplan för nästkommande räkenskapsår till moderbolaget.

Budgeten ska innehålla resultatbudget, balansbudget, kassaflödesbudget samt planerade investeringar med ett treårsperspektiv. Affärsplanen ska utgå från fastställda mål och uppdrag i bolagets ägardirektiv.

ÖSTERSUNDS KOMMUN
STAAREN TJÄLTE

3.4.2. Bolagens resultat ska disponeras så att ekonomiska mål kan uppfyllas

Respektive bolag ska varje år disponera resultatet så att ekonomiska mål och, i förekommande fall, krav på utdelning till ägaren/ägarna kan uppfyllas. Kommunens krav om utdelning från moderbolaget till kommunen fastställs i regel i samband med att kommunfullmäktige fastställer Budget och årsplan.

Förslag till vinstdisposition läggs fram i årsredovisningen och beslut om utdelning fattas slutligt vid bolagsstämma. Vid extra utdelning från moderbolaget till kommunen ska en extra stämma hållas för beslut.

3.4.3. Bolagen ska bidra till koncernens skatteoptimering

Bolagen ska medverka i resultatutjämning inom koncernen. Bolagen ska årligen i anslutning till delårsrapport per augusti lämna en skattemässig prognos för innevarande år som underlag för koncernens skattemässiga beräkningar.

Utifrån en skattemässig analys beslutar moderbolaget om åtgärder för att skatteoptimera i koncernen i enlighet med moderbolagets uppdrag. Dotterbolagen ska utifrån moderbolagets direktiv lämna eller mottaga koncernbidrag till eller från moderbolaget.

3.4.4. Koncernen ska upprätta sammanställd redovisning

Dotterbolagen ska lämna de uppgifter som kommunen bedömer nödvändiga för upprättande av årsredovisning och delårsrapport. Tidplan för inlämnande av preliminärt bokslut, reviderat bokslut inklusive revisionsberättelse och granskningsrapport från lekmannarevisor till bolagsstämman upprättas och kommuniceras av kommunen.

4. Uppföljning av bolagen

4.1. Bolagen ska löpande hålla ägaren informerad om sin verksamhet

Koncernbolagen och dess helägda dotterbolag ska löpande lämna in följande handlingar till moderbolaget:

- protokoll från stämmor och styrelsens sammanträden (löpande efter varje möte)
- årsredovisningar och delårsrapporter
- revisionsberättelse och granskningsrapport
- bolagsstyrningsrapport
- underlag till koncernens hållbarhetsrapport

ÖSTERSUNDS KOMMUN
STAAREN TJÄLTE

Protokoll från bolagen ska som en del av kommunstyrelsens uppsikt delges kommunstyrelsens ledamöter. Delgivna protokoll förvaras hos kommunkansliet där ledamöterna kan ta del av dem. Kommunstyrelsen ska löpande delges protokoll och rapporter från bolagen vid sina sammanträden.

Bolagens styrelse ska årligen redovisa hur verksamheten bedrivits och utvecklats mot bakgrund av det angivna syftet och ändamålet i bolagsordningen och ägardirektivet. Uttalandet ska vara så utformat att det kan läggas till grund för kommunstyrelsens uppsikt och beslut enligt kommunallagen samt till lekmannarevisorns granskning.

4.2. Bolagen ska se till att den interna kontrollen är tillräcklig

Bolagens styrelse ska se till att bolaget har en god intern kontroll och ska fortlöpande hålla sig informerad om och utvärdera hur bolagens system för intern kontroll fungerar. Syftet är att säkerställa att verksamheten bedrivs i linje med bolagets uppdrag, egen uppsatta mål samt styr- och policydokument.

Bolagens styrelse ska inför varje år upprätta en plan för den interna kontrollen i bolaget. Styrelsen ska dokumentera på vilket sätt den säkerställer:

- Ändamålsenlig och ekonomiskt tillfredställande verksamhet i bolaget
- Kvaliteten i rapportering om verksamhet och ekonomi och intern kontroll
- Bedömning och uppföljning av bolagets risker

4.3. Ägardialog ska genomföras minst en gång årligen

Som en del av kommunstyrelsens uppsikt ska ägardialoger med bolagen hållas. Moderbolaget kallar minst en gång per år bolagens presidium och verkställande direktör till ägardialog. Resultatet och betydande innehåll från ägardialogen ska dokumenteras och delges kommunstyrelsen i sin helhet. Det samlade resultatet av ägardialogerna rapporteras årligen till kommunstyrelsen i ett särskilt ärende inför ansvarsprövningen.

Agendan vid ägardialogen ska vara tydlig och omfatta styrelsens arbete, bolagets tillstånd ur ekonomisk och verksamhetsmässig synpunkt samt efterlevnad av mål och uppdrag i ägardirektiv samt en bedömning av hur bolagen utfört sin verksamhet på ett ändamålsenligt sätt inom de kommunala befogenheterna. Moderbolaget ansvarar för att ajourhålla och kommunicera ut agendan till bolagens ordförande och verkställande direktör inför ägardialogen.

Vid ägardialogerna ges moderbolagets styrelse möjlighet att ställa frågor om bolagets verksamhet. Bolagen kallas även i samband med delårs- och årsbokslut till moderbolaget för att redogöra resultat och måluppfyllelse. Vid behov kan bolagens

ÖSTERSUNDS KOMMUN
STAAREN TJÄLTE

styrelse och verkställande direktör kallas till fördjupade ägardialoger av moderbolaget.

Bolagen kan även kallas till kommunstyrelsen och kommunfullmäktige för att redogöra för verksamhetens resultat och/eller besvara frågor som uppkommer.

4.4. Bolagen ska rapportera sina delårsbokslut till ägaren

Bolaget ska redovisa delårsrapporter till ägarna per 30 april och 31 augusti. Rapporterna ska innehålla följande:

- resultat- och balansräkning för perioden
- prognos för helårsresultat
- en lägesbild av pågående och planerade investeringar
- prognos avseende eventuell avvikelse från fastställda uppdrag.

Resultatredovisning från respektive dotterbolag ska i enlighet med den tidplan som delges av kommunen överlämnas för de bolag inom koncernen som delårsrapport upprättas för.

Bolagen ska skriftligen och, om ägaren begär, muntligen delge delårsrapporterna.

Om styrelsen bedömer att det finns risk att mål eller uppdrag inte kan nås eller genomföras under innevarande år ska detta skriftligen rapporteras i samband med delårsrapporter samt kommuniceras vid ägardialog.

4.5. Bolagen ska årligen upprätta en bolagsstyrningsrapport

Som en del i uppföljningen av bolagen och som ett underlag till kommunstyrelsens uppsikt ska bolagen årligen upprätta en bolagsstyrningsrapport. Rapporten ska ge en beskrivning och underlag för ägarna hur bolaget bedriver sin verksamhet och uppfyller bolagets ändamål. Bolaget ges därmed möjlighet att själv beskriva sin syn på nytta och ändamål av sin verksamhet.

Bolagsstyrningsrapporten utgör ett underlag till kommunstyrelsens årliga uttalande om bolagen utfört sin verksamhet på ett ändamålsenligt sätt inom de kommunala befogenheterna

Omfattningen av bolagsstyrningsrapporten fastställs av moderbolagets styrelse.

4.6. Bolagen ska förhålla sig hållbarhetskraven som ställs i EU-direktiv

Bolag som uppfyller kriterierna i direktivet ska upprätta en hållbarhetsrapport enligt EU-direktivets standard. Dotterbolagen ska redovisa de uppgifter som moderbolaget begär för att sammanställa koncernens samlande hållbarhetsrapport.

ÖSTERSUNDS KOMMUN
STAAREN TJÄLTE

4.7. Bolagens årsredovisning ska inlämnas i god tid före bolagsstämman

Kommunen upprättar och samordnar kommunkoncernens sammanställda redovisning och årsredovisning.

Bolagens årsredovisning, revisionsberättelse och lekmannarevisorns rapport ska tillställas samtliga ägare i god tid före bolagsstämman. Bolagen ska skriftligen och muntligen delge årsredovisningen för moderbolagets styrelse.

Bolagen ska i samband med överlämningen av årsredovisning, revisionsberättelse och granskningsrapport till kommunen vid ett fullmäktigemöte informera om årets verksamhet för ledamöter i kommunfullmäktige och allmänhet. Vid mötet ska styrelseledamöter, verkställande direktörer och revisorer för moder- och dotterbolag närvara. Mötet ska hållas före bolagsstämman i moderbolaget.

Tidpunkter för koncernbolagens bolagsstämmor samordnas av kommunen.

4.8. Kommunens utsedda ombud företräder ägaren vid bolagens stämmor

Bolagsstämman är bolagets högsta beslutande organ och det är på stämman som ägaren utövar sitt rättsliga inflytande över bolaget.

Kommunfullmäktige utser ombud till bolagsstämman i de bolag som ägs kommunen eller Östersunds Rådhus AB och fattar beslut om instruktion till ombudet. Respektive dotterbolags styrelse utser ombud och beslutar om instruktion till ombudet i dotterdotterbolag till Östersunds Rådhus AB. Ombudet ska agera i ägarens intresse.

Kommunstyrelsen beslutar om instruktion för ombudet vid bolagsstämma om inte fullmäktige utfärdar sådan. Instruktionen får då endast avse ställningstaganden i ärenden som fullmäktige fattat beslut om eller som omfattas av kommunstyrelsens uppdrag eller delegation enligt kommunstyrelsens reglemente.

I moderbolagets roll ingår att vid stämma uppdra till styrelsen att följa beslutade direktiv och lämna instruktioner till ombud för dotterbolagen att bolagen ska följa de ägardirektiv som utfärdats av kommunfullmäktige.

Ombudsinstruktion till ordinarie bolagsstämma utfärdas av kommunfullmäktige i samband med att bolagens årsredovisningar behandlas.

Kommunstyrelsens ordförande och kommunens ekonomidirektör utfärdar en fullmakt till utsett ombud att företräda ägaren vid stämman. Fullmakten ska vara daterad. För dotterbolagen i koncernen utfärdar moderbolaget fullmakt till utsett ombud osv.

ÖSTERSUNDS KOMMUN
STAAREN TJÏELTE

5. Relaterade dokument

- Ansvar och roller för styrning av kommunens bolag
- Ansvar och roller för kommunledningsförvaltningens styrning av kommunens bolag